

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: II
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2013 г.
		Страница 1 от 7

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

ОДОБРЯВАМ:
Декан
(Проф. д-р С. Янкуловска, дмн)

ВЛИЗА В СИЛА
ОТ УЧЕБНА 2016/2017 г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО
ИКОНОМИКА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН “МАГИСТЪР”
СПЕЦИАЛНОСТ “ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН
МЕНИДЖМЪНТ”

ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

(Програмата е разработена в съответствие с процедура на СОПКО PR 03.08.00-
v.01/06)

ПЛЕВЕН
2016

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2013 г.
		Страница 2 от 7

По единни държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МУ - Плевен - задължителна

Учебен семестър: Втори

Хорариум: 25 часа лекции

Кредити: 4

Преподаватели:

Доц. Надя Руменова Велева, д.м.

АНОТАЦИЯ

Цел на курса по Икономика на здравеопазването е да изгради базата от основни познания за същността, задачите, категориите, инструментите и методите на общата икономическа наука и нейното приложение в здравеопазването. В структурата на преподаваната дисциплина се обособяват два основни раздела: обща икономическа теория (въведение, микро- и макроикономика) и икономика на здравеопазването. Тяхното последователно изучаване е необходимо за придобиване на по-високо ниво на икономическите знания и умения в професионалната характеристика на специалиста с висше образование по обществено здраве и здравен мениджмънт.

В раздела по обща икономическа теория се провежда адаптиране на студентите към категоричния апарат на неокласическата икономическа теория и прилагането ѝ в условията на пазарно стопанство. Акцентира се върху икономическото устройство на публичния сектор и върху ролята на държавата в стопанската и социалната дейност.

Разделът по икономика на здравеопазването се базира върху конкретното приложение и особеностите на основните икономически категории и методи - ресурси и производствени фактори на здравеопазването, пазар и регулиране в здравния сектор, начини на финансиране и бюджетиране, понятия и методи за оценка на икономическата ефективност, форми и системи на заплащане на труда в здравеопазването, задачи и показатели за икономически анализ в здравеопазването и т. н.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекции
- самостоятелна подготовка - решаване на учебни задачи, казуси и тестове

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекционно изложение
- дискусии

КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ЗНАНИЯТА

- текущ контрол - тестове за самоподготовка върху учебния материал
- заключителен контрол - писмен изпит под формата на тест.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2013 г.
		Страница 3 от 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ ПО ТЕМИ

№	Тема	Лекции	Часове общо
Първи раздел: “Обща икономическа теория”			
1.	Икономическата наука.	1	1
2.	Основни икономически понятия и категории.	2	2
3.	Пазарен механизъм - търсене, предлагане, равновесие.	2	2
4.	Типове икономически системи.	1	1
Втори раздел: “Икономика на здравеопазването”			
5.	Икономиката на здравеопазването като научна дисциплина.	2	2
6.	Здраве и здравеопазване.	1	1
7.	Типове икономически системи в здравеопазването.	1	1
8.	Търсене и предлагане в здравеопазването. Особенности на пазара на здравни услуги.	2	2
9.	Ефективност в здравеопазването. Методи за икономическа оценка.	2	2
10.	Измерване на здравния резултат. Непарични и парични здравни резултати.	2	2
11.	QALY: усъвършенстван измерител на здравето.	2	2
12.	Финансиране на здравеопазването. Видове финансиране.	2	2
13.	Заплащане на изпълнителите на здравни услуги.	1	1
14.	Системи за заплащане на изпълнителите в извънболничната помощ.	1	1
15.	Системи за заплащане на изпълнителите в болничната помощ.	1	1
16.	SWOT анализ в здравеопазването.	2	2
	ОБЩО	25	25

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2013 г.
		Страница 4 от 7

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

- 1. Икономическата наука. (1 ч. лекция).** Определение на понятието “икономика”. Трите основни икономически въпроса – какво, каква и за кого да се произвежда. Предмет и основен метод на икономическата наука. Основни съставни части на икономическата наука.
- 2. Основни икономически понятия и категории. (2 ч. лекция).** Основни понятия – блага (свободни и стопански), икономически ресурси (земя, труд, капитал, предприемачество), потребности, нужди, покупателна способност, потребление, полезност и др. Основни концепции в съвременната икономическа наука. Основни икономически закони.
- 3. Пазарен механизъм - търсене, предлагане, равновесие (2 ч. лекция).** Понятие за пазар, цена, конкуренция. Видове пазари. Пазарно търсене. Закон за търсенето. Методи за измерване на търсенето. Еластичност на търсенето. Неценови фактори на търсенето. Пазарно предлагане. Закон за предлагането. Еластичност на предлагането. Неценови фактори на предлагането. Пазарно равновесие и неравновесие.
- 4. Типове икономически системи (1 ч. лекция).** Същност на националното стопанство. Основни типове икономически системи: свободно пазарно стопанство, централизирано планово стопанство, смесено стопанство. Как се определя състоянието на икономиката? Брутен вътрешен продукт (БВП) и брутен национален продукт (БНП).
- 5. Икономиката на здравеопазването като научна дисциплина. (2 ч. лекция).** Възникване на икономиката на здравеопазването като научна дисциплина. Предмет и метод на икономиката на здравеопазването. Основни задачи на икономиката на здравеопазването.
- 6. Здраве и здравеопазване (1 ч. лекция).** Понятие за здраве. Измерване на здравето. Здравеопазване. Значение на здравеопазването за хората. Стойност на доброто здраве – полезност, стойност, предпочитания. Методи за измерване на предпочитанията.
- 7. Типове икономически системи в здравеопазването (1 ч. лекция).** Класификации на здравните системи в света – основни параметри. Система „Семашко”, система „Бевъридж”, система „Бисмарк” и система „Кенеди. Прилики и разлики. Либерални и егалитарни възгледи за здравните системи.
- 8. Търсене и предлагане в здравеопазването. Особености на пазара на здравни услуги (2 ч. лекция).** Понятие за търсене на здравни услуги. Морален риск. Методи за измерване на търсенето на здравни услуги. Модел на Майкъл Гросман за търсенето на здраве. Особености на търсенето в здравеопазването. Понятие за предлагане на здравни услуги. Неценови детерминанти на предлагането на здравни услуги. Вертикална интеграция. Индуцирано търсене. Особености на пазара на здравни услуги.
- 9. Ефективност в здравеопазването. Методи за икономическа оценка. (2 ч. лекция).** Понятие за ефективност в здравеопазването – икономическа оценка и оценка на справедливостта. Методи за икономическа оценка в здравеопазването. Анализ „разход-полза” (CBA). Анализ „разход-резултат” (CEA). Анализ „разход-полезност” (CUA). Анализ “минимизиране на разходите” (CMA).

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2013 г.
		Страница 5 от 7

10. **Измерване на здравния резултат (2 ч. лекция).** Идентифициране на здравните подобрения. Непарични резултати. Парични резултати. Производствени ползи в резултат на подобреното здраве. Парична стойност на подобреното здраве – какво се остойностява, как се остойностява, ценови прагове и нетни парични ползи.
11. **QALY: усъвършенстван измерител на здравето. (1 ч. лекция).** Същност на QALY. Алгоритъм за изчисляване на QALY. Методи за оценка на качеството на живота – визуална аналогова скала, стандартна лотария, времева размяна, персонална размяна. DALY: неусъвършенстван обратен QALY.
12. **Финансиране на здравеопазването (1 ч. лекция).** Същност на финансирането. Триъгълник на здравеопазването. Финансово уравнение: приходи=разходи=доходи). Обща характеристика на системите за финансиране на здравеопазването. Парични потоци при финансирането на здравни услуги – набиране на финансови средства, създаване на фонд от ресурси и закупуване на здравни услуги. Изисквания към начините на финансиране на здравеопазването.
13. **Заплащане на изпълнителите на здравни услуги. (1 ч. лекция).** Същност на системите за заплащане. Основни изисквания към системите за заплащане в здравеопазването. Видове системи за заплащане – отворени и затворени, проспективни и ретроспективни.
14. **Системи за заплащане на изпълнителите в извънболничната помощ. (1 ч. лекция).** Ключови характеристики на системите за заплащане на изпълнителите на извънболнична помощ - хонорар за услуга (fee-for-service), капитация (per capita, fee per patient), заплата (salary).
15. **Системи за заплащане на изпълнителите в болничната помощ. (1 ч. лекция).** Ключови характеристики на системите за заплащане на изпълнителите на болнична помощ – заплащане за леглоден (per diem), общ бюджет (global budget), заплащане за случай (per case). Съвременни тенденции и нерешени проблеми. Подходи за дефиниране на здравния продукт и заплащане на изпълнителите на медицинска помощ.
16. **SWOT анализ в здравеопазването. (2 ч. лекция).** Същност и задачи на SWOT-анализа в здравеопазването. Субекти и обекти на SWOT-анализа. Вътрешен фокус на анализа - контролируеми от организацията фактори. Външен фокус на анализа – неконтролируеми фактори на външната среда с пряко и непряко въздействие върху организацията. Основни въпроси и основни показатели при SWOT-анализа.

МЯСТО НА ДИСЦИПЛИНАТА В ЦЯЛОСТНОТО ОБУЧЕНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА

Икономиката на здравеопазването е задължителна дисциплина по учебния план на специалност “Обществено здраве и здравен мениджмънт” на ОКС „магистър” и се изучава във втори семестър. Тя заема важен дял в съвременния здравен мениджмънт за изясняване на икономическите аспекти на здравето и болестта и за ефективното използване на средствата за здравеопазване, които са значителни по обем и непрекъснато нарастват. Учебната дисциплина е нова за студентите-магистри и ги запознава с икономическия начин на мислене

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2013 г.
		Страница 6 от 7

и категориен апарат. Научната дисциплина икономика на здравеопазването се намира във взаимоотношения с други науки от икономическата и медицинската област. Най-близо до нея стоят, от една страна, общите икономически науки, икономиксът, финансите и т.н., а от друга страна, оценката на здравните технологии, маркетингът на здравните услуги, основите на управлението в здравеопазването, социалната медицина, медицинската статистика, епидемиологията и др.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основен очакван резултат от обучението по икономика на здравеопазването е придобиването на основни познания за същността, задачите, категориите, инструментите и методите на общата икономическа наука и нейното приложение в здравеопазването. Очаква се студентите да разбират и обясняват взаимовръзките между икономиката и здравеопазването. Да познават икономическите особености на здравните услуги и особеностите на производствената система на здравна помощ. Цели се изграждането на стабилна познавателна основа за същността, целите и методите за икономически анализ в здравеопазването и практически умения за работа с икономическа информация.

Те ще позволят самостоятелното организиране и провеждане от дипломираните магистри на икономически анализи в областта на здравния мениджмънт и компетентно участие в мултидисциплинарни екипи, прилагащи икономическия подход към управлението в здравеопазването.

МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

ТЕКУЩ КОНТРОЛ

По време на семестъра студентите имат възможност да направят пет теста за самостоятелна подготовка. Най-високата оценка, която са получили от тях участва с тежест 20% в крайната оценка по дисциплината.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ

Изпитът по икономика на здравеопазването е писмен - под формата на тест. Оценка на теста се закръглява до цяла единица и съставлява 80% от крайната оценка по дисциплината.

СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ

Общ брой кредити: 4

Сумарната кредитна оценка се формира от:

Сумарната кредитна оценка се формира от:

1. Кредити от присъствие на лекции
2. Кредити от самостоятелна подготовка на индивидуална задача
3. Кредити от самостоятелна подготовка за семестриален изпит

КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛНИЯ ИЗПИТ

1. Икономическата наука.
2. Основни икономически понятия и категории. Основни икономически закони.
3. Пазарен механизъм - търсене, предлагане, равновесие.
4. Типове икономически системи. Как се определя състоянието на икономиката (БВП).
5. Икономиката на здравеопазването като научна дисциплина.
6. Здраве и здравеопазване. Измерване на здравето.
7. Типове икономически системи в здравеопазването.
8. Търсене и предлагане в здравеопазването. Особенности на пазара на здравни услуги.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2013 г.
		Страница 7 от 7

9. Ефективност в здравеопазването. Методи за икономическа оценка.
10. Измерване на здравния резултат. Непарични и парични здравни резултати.
11. QALY: усъвършенстван измерител на здравето.
12. Финансиране на здравеопазването. Видове финансиране.
13. Заплащане на изпълнителите на здравни услуги.
14. Системи за заплащане на изпълнителите в извънболничната помощ.
15. Системи за заплащане на изпълнителите в болничната помощ.
16. SWOT анализ в здравеопазването.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА:

А. ОСНОВНА:

1. Велева, Н. Икономика на здравеопазването, Издателски Център на МУ-Плевен, 2016
2. Презентации по учебната дисциплина – сайт на системата за ДО при МУ – Плевен.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА:

1. Веков, Т. Управление и икономика на здравеопазването и здравните реформи, Български кардиологичен институт, 2012
2. Гладилов, Ст., Евг. Делчева. Икономика на здравеопазването, Принцепс, София, 2009
3. Гладилов, Ст. и съавт. Икономика на здравеопазването. Ръководство за практически упражнения, Принцепс, София, 2004
4. Делчева, Евг. Икономика на здравеопазването, Издателски Център на МУ-Плевен, 2013
5. Хартман, Г. Пазарна икономика. Част 1. Булвест, София, 2000

АВТОР НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Доц. Надя Велева, д.м.